

Växtskyddsmedel och biocider dokumentation/ journalföring

På den här sidan hittar du vägledning till kontroll av bestämmelser om växtskyddsmedel och biocider – dokumentation/journalföring.

Om lagstiftningen

- Del A, punkt 9 i bilaga I till förordning (EG) nr 852/2004

Livsmedelsföretagare som producerar eller skördar växtprodukter skall särskilt föra journal över

a) all användning av växtskyddsmedel och biocider.

Kontrollpunkt

Kan företagaren styrka att all användning av växtskyddsmedel och biocider dokumenteras.

Denna punkt utgör grundvillkor och ingår även i Jordbruksverkets Kontrollinstruktion för grundvillkorskontroll.

Vägledning/instruktion (länsstyrelsernas vegetabiliechecklista punkt V17, groddchecklistan GF23 och LVäxt 4 i Jordbruksverkets grundvillkorsinstruktion)

Kontrollera att all användning av växtskyddsmedel och biocider som används i verksamheten har dokumenterats. Detta gäller även för ekologisk produktion då det finns preparat som är godkända för ekologisk produktion.

Kontrollera att:

all användning av kemiska och biologiska växtskyddsmedel och biocider som används i verksamheten dokumenteras.

Dokumentationen av växtskyddsmedel innehåller uppgifter om

- typ av preparat och använd dos
- datum för användningen
- vilken gröda det gällde
- växtplats
- karenstid (om det anges på etiketten)
- skördedatum (anges vid skörd, om preparatet har karenstid) och
- vem som utförde bekämpningen

Kontrollera att all dokumentation som krävs finns. Kontrollera att karenstiden (om sådan finns för preparatet) har respekterats genom att jämföra karenstiden med datum för första skörd.

Dokumentation av biocider för bekämpning av skadedjur (medel för bekämpning av råttor och möss, fågelbekämpningsmedel, medel mot mollusker, maskar och andra ryggradslösa djur, mygg- och flugavskräckande medel etcetera) är dokumenterad

- preparat,
- plats,
- datum och
- vem som utfört bekämpningen
- eventuell ställtid

Kontrollera att all dokumentation som krävs finns. Kontrollera att ställtid/ståtid innan utrustning eller lokalen får användas för odling, paketering eller lagring har respekterats.

Uppfylls kraven i verksamheten? Gör en sammantagen bedömning av iakttagelserna och avgör om rutinerna för dokumentation av användning av växtskyddsmedel och biocider uppfyller livsmedelslagstiftningens krav.

Kontrollen måste vara så omfattande så att det går att upptäcka om det finns tillfälliga eller systematiska fel, bedöm omfattningen och varaktigheten.

Om odlaren uppger att hen inte använder några växtskyddsmedel eller biocider alls, och det kan styrkas vid kontrollen, finns inte några krav i lagstiftningen som måste vara uppfyllda. Kryssa då i "Ej aktuellt" i kontrollprotokollet då kraven i lagstiftningen uppfyllts, tillsammans med en kommentar om att du har kontrollerat att växtskyddsmedel och biocider inte används.

Kommentar

Syftet med dokumentationen är att företagaren ska kunna visa att man har kontroll på sin produktion och att man minimerar risken för att livsmedlen ska innehålla otillåtna ämnen eller att fastställda gränsvärden för bekämpningsmedelsrester överskrids. Detta är också viktigt ur spårbarhetssynpunkt och för konsumentförtroendet.

Det finns vissa preparat som är tillåtna vid ekologisk produktion och användningsanvisningarna ska då följas och användningen dokumenteras.

Sprutjournalen ska sparas i minst tre år. Titta på senaste säsongens sprutjournal eller på kopior från den som utfört bekämpningen samt på dokumentation av skadedjursbekämpning. Den som utför bekämpningen själv ska upprätta dokumentation som innehåller all nödvändig information enligt ovan.

Dokumentationen ska finnas på gården eller vara lättillgänglig på myndigheternas begäran. Om dokumentation saknas titta på föregående år förutsett att ingen besprutning skett innevarande år. Har besprutning skett men dokumentation saknas och inte kan plockas fram på myndighetens begäran är detta en överträdelse.

Den som anlitar till exempel en granne, maskinstation eller skadedjursbekämpningsföretag måste också se till att alla relevanta uppgifter är dokumenterade, till exempel genom att få kopior från den som utförde bekämpningen. Grundprincipen är att den som utfört dokumentationen ska överlämna den så snart som möjligt efter utfört jobb. Dokumentationen ska vara kompletterad med första faktiska skördedatum. Syftet med dokumentationen är att företagaren har kontroll på och säkerhetsställer att skörd inte sker under karenstiden.

Med karenstid menas den tid som minst måste förflyta mellan en behandling och skörd. Om utvecklingstiden är lång skrivs ofta en sista användningstidpunkt. I preparatens dokumentation eller på etiketter står det ofta "sista behandlingstidpunkt" och uttrycks som ett utvecklingsstadium på grödan (till exempel DC 65, full blom). När en sista tillåten användningstid anges kan det vara fler orsaker än bara karenstid. Till exempel kan det vara att studier på resthalter inte sträcker sig längre eller att studier har visat att skördenedsättande skador sker på grödan efter ett visst utvecklingsstadium.

Mer information om sprutjournaler finns på Jordbruksverkets webbplats.

Sprutjournal - Jordbruksverket

Information från Jordbruksverket om digitala sprutjournaler.

Regler och krav för att använda växtskyddsmedel - Jordbruksverket

Sista behandlingstidpunkt ska inte förväxlas med karenstiden som anger restriktioner för tidpunkten mellan behandling och skörd. Till exempel 14/35 som betyder att färska bönor med skida inte får behandlas senare än 14 dagar före skörd och torkade bönor inte får behandlas 35 dagar före skörd.

Ibland kan det vara svårt att utläsa av etiketten om det finns en karenstid eller en sista behandlingstidpunkt. Många preparat har ingen karenstid varför informationen inte heller finns på etiketten eller i preparatets dokumentation och inte heller i företagarens journalföring.

Det finns inte krav på att en kartsbild som visar var gift är utlagt, det går också att på annat vis skriftligt redogöra för var gift är utlagt. Det är brukarens ansvar att dokumentation finns tillgänglig.

Sanktionsavgift

Det finns bestämmelser om sanktionsavgifter i 39 d § livsmedelsförordningen. En sanktionsavgift ska tas ut av den som brister när det gäller att uppfylla de krav på journalföring av all användning av växtskyddsmedel och biocider som anges i artikel 4.1 och bilaga 1 Del A avsnitt III punkt 9 a Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004.

Om kraven inte uppfylls innebär det att länsstyrelsen måste hantera den bristande efterlevnaden i enlighet med bestämmelserna i 39 § livsmedelsförordningen (2006:813).

Saknas dokumentation helt är det en allvarlig avvikelse.

Bristande journalföring

Information om grundvillkoren och instruktion till kontrollen finns på Jordbruksverkets webbplats

Grundvillkor - Jordbruksverket.se

Kontroll inom jordbrukarstöd och grundvillkor - Jordbruksverket.se

Senast uppdaterad 26 februari 2026 Ansvarig grupp ROR_LH